



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

Provincia Siciliensis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67086)

43

P R O V I N C I A  
S I C I L I E N S I S .



SICILIAM EXCOLVERE  
in Professorum Domo Panormitana quadraginta septem: in Collegio Messanensi nonaginta: in Panormitano triginta: in Montis Regalis viginti: in Biononensi viginti tres: quindecim in Drepanitano: vno amplius in Rhegino: in Catanensi viginti vnus: in Calataieronensi viginti: duodeviginti in Syracusano: in Minæensi vndecim: in Domo Probationis Messanæ triginta tres: in Sede Calatanassettensi sex: cuncti omnino trecenti quinquaginta. Obiere sex: venere in Societatem sedecim.

P A N O R M I T A N A P R O F E S -  
sorum Domus.

S V M M A A D C O N C I O N E M  
venientium frequentia, et concionator ipse ciuitati acceptus: ad quem audiendum cum Prorex semel atque iterum accessisset, sæpiusque audire vellet, sed impediretur fluctibus negotiorum, obtinuit, vt in ipsa regia haberet aliquot conciones: quanto cum fructu, declarant litteræ, quas ad Patrem Generalem  
misit

misit eiusdem retinendi. et vero quanta fuerit  
erga nos Proregis beneuolentia, vel hoc vnum  
ostendet exemplum. retulerat aliquando ad Se-  
natum de argento in eleemosynam distribuendo:  
alij aliud suadentibus, incidit fortasse men-  
tio nostræ paupertatis: & fauebant aliqui: non  
nemo tamen e consilio, non esse verendum ne  
fame moriatur soror, cui frater esset germanus  
ita opulentus: Domum & Collegium intelligen-  
bat. hic Prorex humanissimus cum honorifice  
appellasset Domum, neque sibi inopiam ipsius  
ignotam esse, multa que de Societate addidisset  
verbis amplissimis, bonam partem eius pecun-  
iæ nobis attribuendam censuit. Sed redeo  
ad concionatorem. illius oratio plena ardoris  
ac spiritus, sine vlla ostentatione artis, eoque  
validior ad penetrandum: non deerat facilita-  
ri grauitas, neque in grauitate facilitatem de-  
siderares: immerferant se homines in profun-  
dum gurgitem peccatorum, spe nimia diuinæ  
misericordiæ, intonabat fulmina iustitiæ: cri-  
minum conscientia, & Dei cogitatione seueri-  
tatis, in desperationis tenebras erant adacti,  
ostendebat clarissimam clementiæ lucem, vt  
ad veniam reuerterentur: frangere contuma-  
ces, abiectos erigere, castigare dubitantes: tan-  
ta vi dicendi, tantaque copia, vt quæ bona e  
Professorum Domo ad animarum salutem pro-  
fecta sunt, magnam partem ab illo manarint:  
fluebant interea audientibus lacrimæ, & ino-  
pum

pum subsidio, qui commendabantur, aurei annuli e digitis, e vestitu palla superior detracta. fructus eo non scribitur, quod ijs in rebus spectatus est, quæ intelligi magis quam audiri debeant. a duobus certe et viginti sacerdotibus satisfieri confluentibus non poterat. nam illa, de ære restituto, fenore posthabito, muliebri furo interdito, imminuto numero meretricum, aucto virginum Deo addictarum, adiutis morientibus, rudibus edoctis, placatis discordantibus, ab adulterio concubinatoque extractis, & quæ sunt huius generis communia, fileantur. etsi in his quoque operibus, vnius e nostris sacerdotis periculum officio discussum est. Vir impurus pudicam virginem sollicitabat: res delata ad sacerdotem, quem dicimus: is prudenti oratione & efficaci hominem a flagitio deterret: sed non perinde res accepta, ut debuit: ut ægrotus in medicum, sic intemperas exarsit in admonentem: et pressit iracundiam expromendi tempus expectans: nempe accitum sacerdotem nocte intempesta, specie confiteri cupientis, interficere cogitabat: difficile est plerumque sic tegere arcana, ut non emanent aliquibus indicijs: consilium nostro innotuit: igitur captata an oblata occasione, cum in hominem incidisset, dissimulans scire quod inaudierat: ita se hilaritate oris & comitate verborum insinuavit in suspicacem animum, ut omnem eiecerit offensam. id re ipsa declaratum,

cum

cum vocatus ab eodem grauissime agrotante, excepit confessionem totius vitæ. Catechisi instructi quattuor, qui deinde sacro baptis-  
mate abluti sunt. itum in carcerem, nosoco-  
miũ, regiaſque triremes: hisque in locis omni-  
bus pro munere noſtræ Societatis latum auxi-  
lium multis, conſilium, ſolatium. Nobilium So-  
dalitas aucta. ſed & opificum inſtituta duplex,  
proſperis initijs, ſucceſſu ſecundo. ex his vnus  
petitus ſclopo, cum a medicis iaceret deſplo-  
ratus, non ſolum veniam inimico dedit, vno e  
noſtris rogante, ſed numquam ſuorum preci-  
bus adigi potuit, vt ederet illius nomen, quem  
ſolus ſciebat: adeo cupiebat ſinceram eſſe pa-  
cem, & omnia ſimultatum ſemina reſtincta.

#### M E S S A N E N S E C O L L E G I V M .

**T**R E S V I R O R V M cœtus erant ſan-  
ctiſſimæ Dei parenti conſecrati, nobi-  
lium, Scholaſticorum, opificum. etſi hic poſtre-  
mus nec certis deuinctus eſt legibus, neque in-  
ſignitus vocabulo Congregationis: at vero  
Scholaſticorum cœtus crescente multitudine  
congeminauit: & iam duplex Scholaſticorum  
Congregatio, maior, minorque: & e minore  
quidem quattuor in Societatem, e maiore, duo  
in alias religioſorum familias adſcripti. et quo-  
niam per adoleſcentuli multi per ætatem arce-  
bantur Congregationis ingreſſu, inſtitutum ve-  
luti

luti Seminariolum, vbi ad pietatem informa-  
 tur tenerior ætas, postquam adoleuerit in  
 Congregationem transferenda. magna est sin-  
 gulorum cœtuum religio. opificum præcipua  
 in proximorum vtilitatem confertur industria.  
 collecta stipe adiuuant vinctos, & pauperes ve-  
 recūdōs, ea dexteritate, ac fide, vt parētes pau-  
 perum nominentur. Vnus ex eorum numero  
 inter nostros acceptus. Puerorum quāta sit ad  
 pietatem indoles, hinc facile aduertas. Vnus  
 ex ijs cum iuberetur a patre aureum torquem  
 collo circumdatum ferre, insigne honoris, mo-  
 deste recusabat, ne singulari videlicet ornatu  
 a ceteris differet: instanti parenti paruit, sed  
 medio quodam temperamento, vt gestaret tor-  
 quem quidem ipse, sed opertum sagulo superio-  
 re: & vestitus nihil esset inter æquales excel-  
 lens. Hæc pauca de Sodalitijs. Ciuitas erga  
 nos optime affecta: & consulunt nos interdum  
 priuatim publiceque in rebus quæ ad Christia-  
 num officium pertinent. Nostro igitur confi-  
 lio auxilioque vti in sollemni beatorum Placi-  
 di & sociorum martyrum pompa: eius series  
 publice litteris mandata est: nos, quod facere  
 iubemur, in hoc uolumine pauca quædam at-  
 tingemus, in quibus nostrorum labor apparuit.  
 etenim siue in foro, vbi collocata sunt Sancto-  
 rum corpora, quattuor exposita in arcis omni-  
 bus visenda: siue in pyramide centenum pedū  
 altitudine ad latificos ignes excitata: siue in  
 arcibus

arcubus per certa interualla decem dispositis: siue in portis ipsius vrbs, qua ad littus egredi supplicantium agmina, qua rursum e littore regredi in urbem debebāt: siue in quattuordecim pegmatis, vbi rerum argumenta a Placido socijsque in Sicilia gestarum: siue denique in templo Sancti Ioannis, vbi repertus inæstimabilis thesaurus: his cunctis in locis, in illis monumentis operosis atque arduis, quæ omnia fere elaboratis versibus, ingeniosis epigrammatis, pulcherrimisque emblematis conuestiebantur, quicquid egregium visum est legentibus, e nostra prodijt officina. Iam vero cum vrbs tota qua agendus erat triumphus, fulgeret aureis sericisque peristromatis, ornaretur tabulis signisque ingentis artificij, totumque iter contratum esset floribus, coronisque, altaribus multis locis, ab vtroque latere dispositis, quæ accensis radiabant luminibus, & odoribus redolebant incensis: nos etiam Collegij templique parietes quanto maximo potuimus cultu adornauimus: etsi affixa carmina maxime conspiciebantur. et in transitu etiam ipsi Sancti salutati sunt perelegātibus versibus. magnū sane totum illud fuit spectaculum, quantum qui oculis non subiecerint, animis concipere vix possunt. Templum autem nostrum deiecto muro veteri, capacius, et quia iam columnatum, augustius etiam factum. & quattuor aduentoribus in nostrum ordinem aggregatis extitit aliquis

quis

quis fructus. Hic etiam explicatur Christiana doctrina, & per speciem interrogandorum puerorum grandiores plerumque edocentur. adiuuantur etiam ex Illyricis, Mauris, Turcisque captiui: e quibus a nostris instructi, sollemni more aliquot baptizati: inter hos vnus quinquagenarius, qui respuerat semper religionem Christianam, Deipara in somnis (ita enim ipse retulit) vt iam poneret contumaciam admonente. redditi ab vno, qui non retinebantur salua conscientia, aurei circiter mille. meretrix ad honestiorem vitam traducta. collectitia pecunia subleuati qui in carcere tenebantur. per Aduentum & Quadragesimam, adita adiutaque vicina oppida a concionatoribus, magno fructu. in his omnibus, atque etiam in vrbe reconciliatæ amicitia multorum. illa cum primis admirabili modo. Vir sine causa suspectabat coniugis adulterium, igitur, in quam nimium credulum exacuerat animum, in eam acuto armatam gladio intendit manum: tenerum corpusculum afficit vulneribus omnino viginti, finem vulnerandi facit tantum satietas, & opinio mortis allatæ: pudica interea mulier fruebatur bono conscientia, & recepto ferro per tot plagas, mortiferam plagam non accipit. defendebat videlicet corpus ab interitu animus integer a culpa. vix creditur caritus, quod videt, tū damnians credulitatem suam, iram in detestationem sceleris, & orationem in petitionem veniæ

D

niæ



niæ conuertit: pax igitur inter eos nostrorum ope firmata.

COLLEGIUM PANORMITANVM.

**I**N NOVA COLLEGII sede, vbi cæ-  
lum amœnius, omnique afflatu noxiø ca-  
rens, nostri optima vtuntur valetudine, cum  
antea omnis fere annus videret aliquod funus:  
eoque magis astringitur domestica disciplina,  
& expolitur externa iuuentus: cuius multitudi-  
ne & aspectu, Prorex, cum venisset aliquãdo ad  
rem diuinam in templum, mirificam percepit  
animo voluptatem. inter discipulos porro tan-  
ta æmulatio, illa altrix ingeniorum, vt tributa  
qualibet schola veluti republica in duas factio-  
nes, nihil vtilius videatur potuisse excogitari,  
vix credas quanta inter adolescentes ex hac i-  
magine, certamina studiorum, qua efferantur  
lætitia, vbi vicerunt, quam pudeat victos: vt se  
vtrique rursus, nunc inuidia, nunc admiratione  
incitationem accendente, hi ad oblitterandam  
infamiam, illi ad amplificandum decus exusci-  
tent. inter omnes conspicitur vir quidam ma-  
gnæ olim auctoritatis inter Turcas, & in Philo-  
sophicis ex Arabica disciplina apprime doctus,  
qui nuper regeneratus baptismo, quasi modo  
genitus infans, non Christianæ modo pietatis,  
sed & doctrinæ lac cõcupiscens, aggressus a pri-  
mis elemētis, quæ non erubuit addiscere puero-  
rum

rum more, ita quotidie progreditur in nostris scholis, ut semestri spatio videatur e Grammaticis excessurus: et affectat iam nostram Societatem. illum Prorex domi habet honorifice, quotidieque reposcit diligenter rationem studiorum, ut fere subdoceat, admirans assiduitatem profectus, E gymnasio enata Congregatio Pathenia, & pulcherrimis floribus, & vero etiam fructibus ubertatem ostendit. Vnius adolescentis pudicitia hoc modo intellecta. Impura mulier semel eum atque iterum domi frustra tentauerat, tandem inuentum solum ruri, & procul ab omnibus arbitris, iam cluso cubiculo, impudentius laceffebat: hic noster, cum tacitus in vota inuocasset matrem Virginem ac pudicitiae patronam, tantum valuit apud excetram, condicione causae, & efficacitate sermonis, ut cum illa pelliceret ad breue flagitium, hic hortaretur contra ad timorem supplicij aeterni, adduxerit mulierem iam meliora cogitantem ad consilium faciendae confessionis: ita quem parata venerat ut vinceret ipsius malo, ab eo victa magno suo bono discessit.

COLLEGIUM CATANENSE  
& Rheginum.

CVM PRIMVM SACRORVM  
Antistes, vir nostri ordinis amantissimus,  
D 2 mus,

mus, Collegium inuifit, vario carminum genere, & oratione aduentitia exceptus est, atque vt re ipfa fecit suum aduentum honestum nobis, ita etiam sermone ostendit fuisse iucundum sibi. auctor idem fuit, vt in templo maximo susciperetur ab vno e nostris doctrina perutilis, quod sit officium hominis Christiani: nec minus reliquæ profuimus ciuitati: reconciliati aliquot coniuges, & inimici multi: liberatus non nemo a periculo cædis. et mulier ab insidijs diaboli: narrationem paucis perstringam. Laborabat mulier angina, deficiente humano remedio ad diuinum accurrit. templum est in hac vrbe, vbi ara & imago beatæ Annæ, cuius suffragatione audierat quosdam morbo liberatos: cum huc anxia confugisset, effusis precibus ante altare, domum reuertit. opprimit interea tristem stupor an somnus, visaque audire vocem in eadē suadentis: quam cum Annæ credidisset, per totum biduum nihil sumpsit, & color indicabat partem mortis in corpus receptam: et ingerebatur a suis cibus, sed ipsa (vt sunt plerumque mulieres misere superstitiosæ) Sanctorum videlicet faciens imperata, pertinaciter recusabat. tertio die vox iterum ad aures lapsa, Digitos in guttur inferito: nec mora, inseruit, mox dolore iccta, cum recipere conaretur, non poterat misera, vi maiore aliunde manum impellente: aduertit strepitus, & confusum murmur domesticos, accur-

accurrunt, ægre digitos ex ore, nec nisi inuocato Iesu nomine, extrahunt. illa repente ad nostros: rem narrat: persuasum lacrimanti, vt a diabolicis artibus sibi caueat in posterum: dein præbitum niueum vellus contactis beatæ Agathæ reliquijs, aduersum versutias inferni hostis abunde efficax: demum cum haberet melius, peracta peccatorum confessione discessit. e sodalibus Parthenijs duo in nostrum numerum recepti.

LEONTIVM e nostris profecti duo, diebus Pœnitentiæ dictis, vt haberent concionem ad populum: nec frustra susceptum iter, aut in concionibus positus labor: reuocatæ ad pacem mentes manusque multorum: iracundiæ flamma, quæ alioqui videbatur æterna, restincta: æs alienum dominis redditum: vnus in concione palam, multis audientibus testatus est hæsisse in animo suo spicula concionantis: igitur quam per annos decem habebat pellicem, vxorem duxit. Eadem fere eodem tempore factitata in pago, cui nomen a Sancto Marco: illud præter cetera: mulieres duæ ad honestam vitam reductæ.

IN COLLEGIO RHEGINO ad duas Grammaticæ classes, addita tertia de moribus & officijs Christianis. Qui gymnasium frequentant non minus pietati student, quam doctrinæ. Lis inter quosdam super diuisione patrimonij excitata, de nostrorum consilio compo-

fita. Quidam extremo damnatus supplicio, cum, vt sæpe maligna est calamitas, desperans salutem corporis, nihil de animæ esset sollicitus, ad spem cogitationemque meliorem est inductus. Duo læsi ab inimicis peregrissent vltionem, nisi prohibiti essent sacerdotis occurfu.

### COLLEGIVM SYRACVSANVM.

**H**IC ETIAM LIS inter duos primarios, quorum vnus habebat alterum in vinculis, & de scintillis irarum metuebatur incendium, Deo adiuuante, dirempta. alij duo, quæ odia decreuerant cæde mutua, reconciliatione finierunt. Vnus a recte ad spem vitæ melioris adductus. Septem mulierculæ de cæno turpitudinis extractæ. De sodalibus maioris Congregationis, illud in vniuersum dici potest, omnia fere munera pietatis in hac vrbe, vel per illos suscipi, vel non perfici sine illis: ex ijs iuris peritus, studio iuuandi pauperes, controuersarum causarum, medicus ægrotorum corporum, susceperere procurationem: nec minus publicarum custodiarum egestati subuentum: xenodochia adiuta: nec virgines quæ se Deo consecrarunt in cœnobio neglectæ: has vnus cum pro concione edocet diuitias voti- uæ paupertatis, hortaturque vt nihil sibi referuantes de rebus proprijs, in commune omnia

nia conferant, tantum ardoris iniecit animis  
audientium, vt in medium omnia comporta-  
rent singulæ ad Antistitam, ne acu sibi quidem  
in cubiculo relicta.

COLLEGIUM MONTIS REGALIS,  
Drepanitanum, & Biuonense.

**I**N COLLEGIO MONTIS REGA-  
LIS communia, nec more communi: ma-  
gnus sacramenta vsurpantium numerus, non  
paruus eorum qui aperuerunt in confessione  
peccata totius vitæ, vt nouam ordiantur: ad  
bonam frugem rediere permulti: quæ habe-  
batur iniusto titulo pecunia redhibita: reuo-  
cata mulieres ad amorem pudicitia: capitale  
supplicium æquo animo pertulere nonnulli,  
vnus etiam ita libenti, vt diceret cum lætissi-  
mo conuiuio non esse mutandum: adiuti mori-  
bundi, vnus præcipue quem atrocitas conscien-  
tiæ ad desperationem adigebat. vir quidam  
fatis honesto loco, vulneris accepti iniuriam  
condonauit inimico, moxque ipse peccato-  
rum veniam per confessionem cum a Deo ex-  
petijisset, frequenter obeundi sacra mysteria  
uxori fecit exemplum. quattuor Virgo Mater  
e Congregatione peperit diuino cultui, & par-  
turit adhuc alios donec formetur in illis Chri-  
stus.

AT IN DREPANITANO vir a con-

D 4 cubina

cupina auulsus de religiosa vita ineunda cogitar. sedata odia implacabilia. vir nobilis cui nuper inflicum erat vulnus ab altero, calentibus adhuc odiis cum vulnere, rogatu nostri sacerdotis, & odium deponere se dixit, & accepti vulneris remisit offensam.

IN BIVONENSI additus stimulus vtrique Sodalitati, quæ iam est cum Romana coniuncta: ex his duo ad Societatem admissi, alij dum admittantur expectant. at opificum cœtus in vtilitates pauperum omnino admirabilis, concionum in æde maxima habitarum permagnus fructus. restitutum æs, multi totius vitæ peccata confessi, redintegratæ non nullorum amicitia, præsertim duorum, quos ficti sermones temere distraxerant. In vicinis etiam oppidis nostrorum desudavit industria: et pax viros inter duos clarissimos multarum sequestra calamitatum constituta.

COLLEGIVM CALATAIERONENSE. Domus Probationis Messanensis, & Collegium Minæense.

CALATAIERONAE præter restitutiones æris alieni aliquot factas, honestarum mulierum subleuatam inopiam (quam in rem liberalitas ciuitatis non parum incubuit) complures non ex vrbe solum, sed e remotis etiam regionibus, longinquo suscepto itinere

nerē, de vniuersæ vitæ criminibus auditi. Gym-  
nasij disciplinam si inspicias, non multum de-  
sideres formam perfectæ Academiæ. Senatus  
populique magna erga nos beneuolentia: in  
bibliothecæ instrumenta attributi de ærario  
publice aurei trecenti: ducentos ad ornatum  
templi ciues ipsi contulerunt. audite nunc  
quod magis admiremini. Homicida mulieres  
quasdam fratre priuauerat, cum effertur funus  
magna pompa, multaque frequentia ducen-  
tium exequias, ibi tum soror natu maxima (ce-  
lebrat hæc nostrum templum) clara voce vt  
exaudiri posset ab omnibus. Testor, inquit,  
Deum, omnesque animas in cæli templa rece-  
ptas, ignoscere me ex animo interfectori ipsi,  
atque alijs omnibus, qui huiusce cædis socij, par-  
ticipes, conscij, suasores, probatoresve fuere.  
hancque ipsam vocem, die proximo dominico,  
cum reliquis sororibus, percepto in æde nostra  
reconciliationis sacramēto firmavit. huic non  
valde absimile quod nobilium feminarum de  
nostris benemerentium familia, orbata patre,  
contra morem lugentium, postridie ad rem di-  
uinam, triduo post ad Eucharistiam, totaque  
Quadragesima quotidie ad sacram concionem  
accessit: vt spes sit, iniectam fuisse securim in-  
ueteratæ consuetudini, vt ne mulieres, nisi in-  
teriecto spatio multorum mensium, vbi scilicet  
crudum dolorem tempore decoxerint, post  
suorum funera, in publico conspiciantur. Puer  
quidam



quidam per singulas noctes auferbatur e latere patris, raptusque per gradus ad limen ianuae parentem eiulatu excitabat: & multa quidem fiebant, dicebanturque maleficio auertendo: sed tamen ad solitam praedam nocturnus latro aduentabat: ad nostros postremo itum est, qui cum sacratam in cera effigiem agni caelestis, orbiculosque piaculares ad pueri collum adalligassent, & vexatione illum, & patrem solitudine liberarunt.

MESSANAE IN DOMO PROBATIONIS, vitae cursum expleuit Pater Antonius Maria Parentucellius Rector, magna vir doctrina, religione, prudentia: qui & Romae Philosophiam docuit, & in Sicilia ad regendum hanc domum admotus, etsi utrobique afflicta valetudine, re ipsa docuit, quod e sacris litteris accepimus, infirmitate perfici Dei virtutem, & in corporis imbecillitate fieri animum valentiolem. mortuus est quidem ipse, sed eius vitam nostrorum erga illum amor, mortem celebrem, dolor fecit etiam externorum. Aliquorum, quibus aucta Societas hoc anno, spectata virtus & constantia: inter hos vnus, qui liberorum vetustissimus erat viro nobili & opulento: alterius, qui ut domum desereret ac suos, sexaginta millia passuum pedibus confecit, magno periculo. Ceterum tyrones diebus festis exponunt pueris Christianae fidei rudimenta, victosque reficiunt conquisita eleemosyna. nostra vicissim  
inopia

inopia priuatim & publice leuata. Miffi sacerdotes tres ex ijs qui explent tertium probationis annum in varia oppida, non exiguos laborum fructus retulerunt.

MINAENSE COLLEGIVM est sane fundatum, inchoatumque hoc anno: sed, siue reditus fpectes, a fundatore Thoma Guerriero, eiusque opera a viro nobili, qui nuper est mortuus, & a ciuitate ipfa, non erit tenue: siue posteros fructus ab hisce initijs, ita vtile ac frugiferum, vt nostrarum opera fit egregie collocanda. aperta scholæ mense Nouembri, præuia oratione magistri superioris classis, magna frequentia ciuium & gratulatione: quam auxerunt noui discipuli recitantes carmina pulcherrimo apparatu. Extortus precibus, & auditus concionator per Quadragesimam, ac per totum annum festis diebus, mirifica attentione, & consecuta vtilitas magna: impudicitia repressa: iniuriæ remiffæ: fenebre lucrum coercitum: absoluti noxarum, quas vel a pueritia contraxerant, amplius centum quinquaginta: in vicinis etiam pagis non minus strenue quam vtiliter laboratum. magnam omnino promittit vtilitatem. Minæense solum, si tam lætis rerum initijs euentura responde-  
rint.

PRO-